

SABANILLA

L.dz. 239/44.

3. Listopada 1944.r.

R A P O R T

O R G A N I Z A C Y J N Y

NR.

26.

/ Z A P A Ź D Z I E R N I K 1944. R. /

I. Kierownictwo Placówki i personel staży.

1. PEDRO - Kierownik Placówki. Personalja znane.

2. JANKOWSKI - Oficer wywiadowczy. Pers. znane. Przygotowywał raporty KW. Prowadził kasę i księgowość. Utrzymywał kontakty z informatorami i agentami. Ekspedjował pocztę przez Tomaszewskich. Przygotowywał materiały dla Stanisławskich. Pracownik wartościowy.

3. PEGAR - Pracownik Placówki. Personalja znane. Opracowywał raporty KW. Współpracował w prowadzeniu rachunków. Wykonał raport specjalny (wolni austrijacy). Prowadził przegląd prasy. Prowadził kartotekę KW. Prowadził archiwum placówki. Pracownik wartościowy.

Wpływ dn. 14. XI. 1944
L. dz. 1164/44
Przydział.....

II. Sieć organizacyjna oraz informatorzy.

A. Rio de Janeiro.

a. AGENCI

4. MAKOWSKI - Nr.ew. 5185. - Personalja znane.
Wykonał szereg zadań zleconych. Aktywny i zawsze chętny. Dostarczył paru wiadomości wartościowych z terenu "czarnej giełdy" oraz z kół żydowskich.
5. BERGER - Nr.ew. 5186. - Personalja znane.
Dostarczył szeregu wiadomości hotelowych. Kontaktuje się. Pożyteczny.
6. BENEDICT - Nr.ew. 5187. - Personalja znane.
Dostarczał wiadomości hotelowych.
7. TERESA - Nr.ew. 5306. - Personalja znane.
Dostarczyła szeregu wiadomości z korespondencji pocztowej zagranicznej z Rio de Janeiro. (Obecnie pracuje w korespondencji poleconej) Kontaktuje się systematycznie, chętna.
8. TOPACZ - BOHDAN MELENIEWSKI - lat 48, obywatel polski, z zawodu chemik, artysta malarz i historyk sztuki, obecnie korespondent pism polskich w Rio de Janeiro. Pisuje artykuły i korespondencje do Nowego Świata w New Yorku, wydawnictw polskich w Londynie oraz do pism Polskich Sił Zbrojnych. Posiada liczne stosunki w Rio de Janeiro w kołach dziennikarskich i w Departamencie Prasy i Propagandy (D.I.P.). Członek ABI (Stowarzyszenie Prasy Brazylijskiej. Członków ABI - Polaków jest tylko dwóch: WRZOS i MELENIEWSKI). Początkowo pracował w branży kamieniarskiej i w przemyśle chemicznym. Z tych czasów posiada duże stosunki w kołach handlowych i giełdowych.
Politycznie jest bez najmniejszych zastrzeżeń; ma specjalną żyłkę do rozplątywania tajemnic politycznych i handlowych. W związku z tym swego czasu JANKOWSKI zainteresował się nawet jego osobą przed mniej więcej 2 latami, jednakże ścisła obserwacja MELENIEWSKIEGO wyjaśniła, że nie może on budzić jakichkolwiek podejrzeń, czy nawet nieufności.
W ciągu miesiąca października MELENIEWSKI dostarczył materiały do raportu o "Wolnych Austrija-

"k...", szereg informacji, związanych z akcją agentów sowieckich w Rio de Janeiro oraz danych politycznych z terenu prasy brazylijskiej (zakulisowych).

Proszę o wpisanie KOPACZA pod numerem ew. 5311.

Ze względu na małą użyteczność proszę o skreślenie z listy agentów Nr.ew. 5301.(SZLEM).

b. INFORMATORZY.

8. BOLESŁAW - Nr.ew. 5188. - Personalja znane.
Bardzo pożyteczny, chętny i aktywny... Dostarczył w okresie sprawozdawczym szeregu wartościowych wiadomości ze sztabu brazylijskiego i z terenu wywiadu lotniczego.
9. SYK - Nr.ew. 5307. - Personalja znane.
Podtrzymuje z nim kontakt, gdyż udziela on w dalszym ciągu wartościowych informacji z terenu politycznego, brazylijskiego; jednakże zachowuje rezerwę ze względu na dość nieokreślone stanowisko polsko-polityczne SYKA.
W okresie sprawozdawczym bawił przez 2 tygodnie w interiorze i przywiózł z tamtąd dużo wartościowych informacji.
10. MAJTEK - Nr.ew.(bez numeru) - Personalja znane.
Kontaktuje się systematycznie raz na tydzień.
Dostarczył szeregu wiadomości z dziedziny politycznej (cudzoziemcy na terenie Brazylii) i KW.
11. KAROL - Książę KONSTANTY CZARTORYSKI (syn Olgierda).
Swego czasu (półtora roku temu) JANKOWSKI używał już CZARTORYSKIEGO jako informatora, jednakże później kontakt ten ustał, a następnie nawet doszło do "zerwania" ~~z nim~~ - ze względu na znane ESTEZET stanowisko "austrijskie" KONSTANTEGO. Jednakże KONSTANTY był zawsze kopalnią wiadomości, ma ogromne stosunki w sferach rządowych i międzynarodowych w Rio de Janeiro i umie się wszędzie wkręcić. Ostatnio sam nawiązał z nami stosunki i wyraził chęć odnowienia dawnego kontaktu i dostarczania nam wiadomości. Ponieważ jest rzeczywiście rzadkim informatorem więc zdecydowałem się skorzystać z jego chęci i poleciłem JANKOWSKIEMU ten kontakt utrzymywać.

B. São Paulo.

A. AGENCI.

12. ZAGŁOBA - Nr.ew. 5309. - Personalja znane.
Dobrze i systematycznie pracuje. W okresie sprawozdawczym był czynny i przysyłał co tydzień swoje raporty, w których często były wartościowe wiadomości zarówno z dziedziny KW, jak i polityczne. Wykazuje inicjatywę, a przy tym jest skromny i rozważny. Również mr. DAVIS - (Stanisław w São Paulo), podczas swego pobytu w Rio de Janeiro oświadczył, że jest zadowolony ze współpracy z ZAGŁOBĄ.
13. RZUTKI - Proszę o przydzielenie RZUTKIEMU Numeru ew. 5310. Współpraca z RZUTKIM w formie obecnej okazała się pożyteczna i celowa. Dostarczał w okresie sprawozdawczym materiały wartościowych w regularnych odstępach czasu.
14. KAJETAN - | Personalja znane. Dostarczali wiadomości
Zagłobie, opłacani drobnymi suamami przez
15. ZELIM - | ZAGŁOBĘ.

B. INFORMATORZY

16. MOLIER - Nr.ew. 5305. - Personalja znane.
Podtrzymuje kontakt.
17. ŁOZIŃSKI - Nr.ew. (bez numeru) - Podtrzymuje kontakt listowy.

C. Curitiba i stan Paraná.

A. AGENCI.

18. KLON - Nr.ew. 5308. - Personalja znane.
Współpracuje sumiennie i stara się. W okresie sprawozdawczym nadesłał szereg wartościowych wiadomości głównie z dziedziny KW. Jest wartościowy przez swoje kontakty (policja). W ciągu 10 dni chorował.

b. INFORMATORZY.

19. KSIĄŻE - Nr.ew. (bez numeru) - Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym KSIĄŻE był bardzo pożyteczny, przysyłając 2 wyczerpujące opracowania na temat prądów ideowych i politycznych wśród akademików brazylijskich oraz na temat organizacji akademickich. Książę ma dużo inicjatywy i dobrych chęci, jest przy tym inteligientny i obrotny. Wartościowy.

III. Sieć towarzyska oraz informatorzy nieświadomi.

(Rio de Janeiro)

20. GADUŁA - Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym widziałem się z GADUŁĄ 3 razy. Jak zawsze rozmowny i wylewny, wydaje się jednak udzielać informacji świadomie w myśl interesów Policji Dystryktu Federalnego. Chętnie słucha wiadomości na tematy komunistyczne. Kontakt stały.
21. LADY - Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym nieobecna w Rio de J.
22. DZIUNIA - Personalja znane.
Kontakt niemal codzienny. Wiadomości z Ministerstwa Poczt i Telegrafu oraz polityczne.

Poza temi stale wymienianymi, 3 osobami (GADUŁA, LADY i DZIUNIA), z którymi jestem w stałym kontakcie i, które zdają się udzielać informacji półświadomie, tak JANKOWSKI, jak PEGAR, jak i ja posiadamy wielu informatorów nieświadomych w różnych środowiskach. W każdej chwili na rozkaz mogę zrobić zestawienie tych informatorów. Obecnie melduję ogólnie, że lista taka obejmowałaby kilkadziesiąt nazwisk zarówno polskich, jak i brazylijskich, angielskich, amerykańskich, rosyjskich, żydowskich i francuskich.

IV. Nawiązanie w okresie sprawozdawczym nowych kontaktów

W dalszym ciągu staram się zjednać nowe kontakty w Rio de Janeiro. Wartościowszym kontaktem nowo-nawiązanym w okresie sprawozdawczym był informator świadomy ideowy ks. Paweł TOCHOWICZ (ze zgromadzenia ks. ks. Misjonarzy), który zgodził się udzielać wiadomości ze sfer klerykalnych Rio de Janeiro. Choroba ks. TOCHOWICZA narazie przeszkodziła w wykorzystaniu go już w tym miesiącu. Dla tego nie podaję go na liście.

V. Opanowanie terenu i ogólne wyniki pracy.

Łączność z Curitibą i São Paulo jest teraz bardzo regularna, dzięki Stanisławskim. Pozwala to intensywniej wykorzystywać agentów i informatorów prowincjonalnych, a zwłaszcza São Paulo, które, jak zawsze podkreślałem w raportach, jest obok Porto Alegre (które dotąd jest niestety nie-zorganizowane, dzięki niemożności odbycia podróży do tego ważnego ośrodka) najważniejszym miejscem dla naszej pracy w Brazylii ze względu na swoje skupiska polskie, rosyjskie, ukraińskie, litewskie, czeskie i ze względu na swój przemysłowo-robotniczy charakter.

W Rio de Janeiro przeprowadzam powoli reorganizację, która postępuje, lecz którą robię ostrożnie i powoli również i ze względów oszczędnościowych w myśl otrzymanych rozkazów, ograniczając się w wydatkach do minimum.

(W sierpniu - bez pensji PEGARA - 7.643,-90 cruzeiros

We wrześniu 5.623,-70 ")

W październiku 6.260,-50 ")

A więc jest to znacznie poniżej maksymalnej cyfry 10.000 cruzeiros. Gdyby więc Pan Major mógł przyznać pewną sumę z "oszczędności Placówki" na wyjazd do Porto Alegre, mam to przeświadczenie, że byłoby to z korzyścią dla naszej pracy na tym terenie. Proszę posłuszenie o rozważenie tej ewentualności. Powracam jedynie dla tego do tego tematu, że jest to rzeczywiście potrzebne w perspektywie mojej tutaj pracy, a zdając sobie sprawę z tego, że perspektywa ta jest dość wąska, i pieniądze są potrzebne może na inne, jeszcze ważniejsze cele - nie chcę brać wydatkowania 3.000 do 5.000 cruz. na swoją ~~wyłączną~~ odpowiedzialność.

VI. Trudności i prośby.

VII. Sprawy budżetowe.

VIII. Zamierzenia na przyszłość.

Praca w kierunku reorganizacyjnym w Rio de Janeiro.

IX. Współpraca z TOMASZEWSKIMI.

Przesyłka korespondencji za pośrednictwem TOMASZEWSKICH odbywa się bez przeszkód. JANKOWSKI udziela okresowo i sporadycznie szeregu wiadomości.

X. Współpraca ze STANISŁAWSKIMI.

W dalszym ciągu regularna, wzajemna i przyjacielska. Poczta za pośrednictwem Stanisławskich doskonale funkcjonuje, regularnie i szybko. Ze STANISŁAWEM w Rio de Janeiro stale komunikuję się co tydzień, a oprócz tego zazwyczaj nadają się okazje kontaktów znacznie częstszych. STANISŁAW w Rio, jak i jego koledzy na prowincji, pracują na zasadach wzajemności i reagują szybko na każdą naszą prośbę.

XI. Różne.

Pedro